

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**Publicznej Szkoły Podstawowej im. gen. Władysława Sikorskiego
w Łaszczowie**

Łaszczów, sierpień 2019

I. Struktura programu:

1. Podstawa prawna programu:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1148),
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz.1481),
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

2. Założenia programu:

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w klasach I-VIII w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu.
2. Program zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
3. WSDZ jest częścią planu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i jest włączony do Statutu Szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces edukacyjno- doradczy.
4. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.
5. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że: wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia; na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów ścieżek edukacyjnych i rynku pracy; na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny , aktywność własna jednostki.

6. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka; działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły.
7. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną).
8. WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

3. Cele ogólne programu ukierunkowane na:

- samopoznanie;
- poznanie różnorodnych zawodów;
- przyszłość;
- rynek pracy;
- realizację celów związanych z karierą zawodową;
- przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy;
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie;
- kształtowanie kreatywnych postaw uczniów.

4. Cele szczegółowe :

- **Uczniowie:**
 - poznają swoje możliwości, zainteresowania, uświadamiają sobie swoje cechy charakteru – mocne i słabe strony, predyspozycje, rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
 - prezentują się w grupie;
 - wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty; mają większą motywację do nauki, świadomość wykorzystania nauki w praktyce, znają strukturę szkolnictwa – etapy edukacji, umieją dobrze się zaprezentować, znają zasady dobrej komunikacji, i sposoby radzenia sobie ze stresem;
 - przy pomocy dramy odgrywają role zawodowe;
 - znają zawody wykonywane w najbliższym otoczeniu, ich nazwy i specyfikę;
 - wskazują zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku, funkcjonowania w społeczeństwie;
 - opowiadają, kim chcą zostać w przyszłości, planując swoje działania w tym zakresie i podejmując próby podejmowania drobnych decyzji indywidualnie i w grupie.
- **Nauczyciele:**

współrealizują wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w szkole, potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje, wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają

informacji lub kierują do specjalistów, włączając przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

- **Rodzice:**

znają strukturę szkolnictwa, znają czynniki ważne przy wyborze szkoły, angażują się w pracę doradcą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

5. Treści programowe:

- Poznanie siebie;
- Świat zawodów i rynek pracy;
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

6. Efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego:

Uczniowie

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony;
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- opisać czym jest praca i jaką pełni funkcję w życiu człowieka;
- rozumie rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu zawodu;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- uzasadnić potrzebę uczenia się w kontekście zdobycia uprawnień i wykonywania zawodu;
- potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy;
- planować swoje działania indywidualnie i w grupie, pełniąc różne funkcje;
- dostosować się do zmian;
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami;
- współpracować w zespole;
- sporządzać CV i list motywacyjny;
- skutecznie się zaprezentować;
- zachować się asertywnie;
- dopasować kompetencje do zawodu;
- sprawnie się komunikować;
- przewidzieć skutki działań.

Rodzice

Rodzice po realizacji Programu:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania;
- konsekwencje niewłaściwych wyborów;
- pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka;
- znają ofertę szkół;
- wiedzą gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań wobec

uczniów.

Nauczyciele

Nauczyciele po realizacji Programu:

- zna zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne);
- zna zainteresowania uczniów i ich hobby;
- zna bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.

7. Metody i techniki pracy.

- Diagnoza zainteresowań i predyspozycji uczniów.
- Zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacji.
- Drama – kim jestem?
- Udostępnianie informacji o szkołach i zawodach.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
- Wycieczka do szkoły branżowej.
- Wycieczka do zakładu pracy/firmy.

8. Scenariusze i konspekty, materiały edukacyjne, diagnostyczne, zasady ich udostępniania.

Materiały edukacyjne:

- informatory o zawodach i szkołach;
- scenariusze zajęć;
- materiały diagnostyczne
- zasoby multimedialne
- zasoby internetowe

opracowane przez doradcę zawodowego i Zespół Wychowawczy, stanowi bazę dydaktyczną dostępną w biblioteczce doradcy zawodowego.

9. Sojusznicy programu:

- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- Biblioteka pedagogiczna
- ODN
- CKP
- Kuratorium oświaty
- Organ prowadzący
- Urząd pracy
- Okoliczni przedsiębiorcy
- Ośrodek kultury.

II. Procedura ewaluacji:

Cele

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie, czy działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców oraz spełniły założenia Programu.

Metody zbierania danych.

- Ankieta,
- Obserwacja,
- Rozmowa.

Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji.

Doradca zawodowy, wychowawcy, pedagodzy szkolni.

Sposób prezentacji wyników badań efektów pracy doradczej.

Przedstawienie wyników ewaluacji na zebraniu z rodzicami i posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

III. Szczegółowy plan ogólnoszkolnych działań doradczych

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VII.	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradcą zawodowym i w ramach godzin z wychowawcą.	Doradca zawodowy, wychowawca	IX 2019 r.
2.	Zebranie informacyjne z rodzicami klas VII	Poinformowanie rodziców o Wewnątrzszkolnym Systemie Doradczym.	Wychowawcy klas.	IX 2019 r.
Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć. Prowadzenie punktu konsultacyjnego .	Doradca zawodowy Wychowawcy klas	X-VI 2019/2020
Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.				
MODUŁ : POZNANIE SIEBIE				
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji	
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności	Tematyka zajęć w klasach VII: 1. Mocne i słabe strony. 2. Zdolności i umiejętności. 3. Zainteresowania.	Doradca zawodowy Wychowawcy, Pedagodzy szkolni Nauczyciel wos	IX – VI 2019/2020	

i uzdolnień	4. Predyspozycje zawodowe. 5. Osobowość zawodowa. 6. Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery. 7. Motywacja. 8. Praca w zespole. 9. Świat zawodów. 10. Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.		
	Tematyka zajęć w klasach VIII: 1. System edukacji w Polsce. 2. Cele edukacyjne i zawodowe. 3. Współczesny rynek pracy. 4. Ja na obecnym rynku pracy. 5. Praca jako wartość. 6. Zawody przyszłości. 7. Dokumenty aplikacyjne. 8. Autoprezentacja. 9. Co warto wiedzieć o szkołach branżowych? 10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu.	Doradca zawodowy	IX – VI 2019/2020
MODUŁ: WIEDZA O ZAWODACH I RYNKU PRACY			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.	1. Ogłoszenie na zebraniach o prowadzonej w szkole akcji <i>zapraszania rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów</i> ; 2. Przeprowadzenie lekcji wychowawczej z udziałem gościa w każdej klasie VII i VIII.	Wychowawcy klas	II – VI 2019/2020
Wprowadzenie pojęcia „praca”, „zawód”, „rynek pracy”. Informacje dot. podstawowych grup zawodowych	1. Podczas zajęć przedmiotowych, udostępnianie informacji o zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu. 2. Wycieczka do zakładu pracy/firmy.	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	XI – VI 2019/ 2020 III/IV 2020
MODUŁ: PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Wprowadzenie pojęcia system edukacji i informacji dot. szkół ponadpodstawowych w regionie.	1. Konsultacje z rodzicami. 2. Zajęcia grupowe „ <i>Co wiem o szkołach ponadpodstawowych w swoim regionie</i> ”. 3. Udostępnianie informatora. 4. Udział uczniów w programie „Zawodowy strzał w dziesiątkę”	Wychowawcy klas, doradca zawodowy,	X-VI 2019/2020

Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Sprawozdanie z realizacji zadań.	Dyrektor szkoły, doradca zawodowy.	Raz w roku szkolnym 2019/2020
Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje	Dyskusje, udostępnianie materiałów przez doradcę zawodowego. Organizacja spotkań z pracownikami PUP i PPP Tomaszowie Lub.	Pedagog szkolny, doradca zawodowy,	IX-VI 2019/2020 Wg potrzeb

IV. Orientacja zawodowa

TEMATYKA DZIAŁAŃ W KLASACH I-III

- Poznajmy się – gry i zabawy opisujące zainteresowania.
- Mały artysta – zajęcia plastyczne ukazujące zainteresowania, zdolności.
- To, co kocham – zainteresowania innych ludzi.
- Moje mocne strony – wspieranie uczniów w rozwoju zdolności i umiejętności.
- To jest mój zawód – drama, kalambury.
- Miasteczko zawodów – spotkania z przedstawicielami zawodów.
- Tablica zawodów – wystawka prezentująca zawody.
- Dzisiaj Jaś, jutro Jan, czyli kim chciałbym zostać?

TEMATYKA DZIAŁAŃ W KLASACH IV-VI (w ramach godzin wychowawczych)

- Ja, czyli kto? -zainteresowania i pasje.
- Planowanie własnej przyszłości.
- Zawód w praktyce – spotkania z przedstawicielami zawodów.
- Znaczenie pracy w życiu człowieka.
- Jakie mam predyspozycje zawodowe?
- Rola nauki w drodze do zdobycia zawodu.